

Onderwerp: Strategisch meerjarig huisvestingsplan onderwijs gemeente Overbetuwe (SHP)

Ons kenmerk: 20rv000094

Nummer:

Elst, 13 oktober 2020

AAN DE RAAD

1. Voorstel

1.1 Het voorliggende Strategisch meerjarig huisvestingsplan onderwijs gemeente Overbetuwe (SHP) vast te stellen, waarbij de volgende zaken specifiek ter besluitvorming voorliggen, zoals dat al in hoofdlijnen door u is vastgesteld in de raadsvergadering van 3 december 2019 in de Bouwstenennotitie SHP:

- De gemeente ziet af van het economisch claimrecht voor zover het kernpartners van een brede school c.q. IKC betreft.
- Doordecentralisatie van de onderwijshuisvesting is in de gemeente Overbetuwe niet aan de orde. Vanuit de brede visie op onderwijshuisvesting hebben schoolbesturen en de gemeente geconcludeerd dat doordecentralisatie deze samenwerking niet ondersteunt.
- Binnen de kaders van het beleid ten aanzien van verhuur/medegebruik zal bij nieuwbouw ten behoeve van een kinderopvangorganisatie aan de betreffende organisatie worden voorgelegd of zij zelf wil en kan investeren. Op dat moment zijn nadere afspraken nodig over de eigendomsverhoudingen. De onderwerpen van de investering in deze voorziening en de te betalen huur wordt per deelproject uitgewerkt.
- Het is voor commerciële zorgpartijen die op basis van door de gemeente gesubsidieerde middelen ondersteuning aan het onderwijs verlenen, niet toegestaan om al dan niet als ketenpartner ruimte te huren in een schoolgebouw.
- Voor de kernpartners geldt dat de gemeente bij een eventueel ruimtetekort geen gebruik zal maken van haar vorderingsrecht (art. 107 WPO).
- Uitgaan van de normbedragen zoals die jaarlijks door de VNG aan haar leden wordt geadviseerd. Dit houdt een aanzienlijke verhoging in van de investering in huisvestingsvoorzieningen.
- Nieuwe schoolgebouwen zullen worden gerealiseerd volgens duurzaamheidsniveau BENG. Om dat te kunnen realiseren is aanvullende financiering boven op de VNG-normbedragen noodzakelijk. Per investeringsopgave zijn nadere afspraken nodig over de verdeling van deze extra kosten tussen gemeente en het betreffende schoolbestuur/c.q. schoolbesturen.
- De normbedragen in de verordening onderwijsvoorzieningen 2017 gemeente Overbetuwe zullen worden geactualiseerd.
- Het onderwijshuisvestingsbeleid is leidend voor alle betrokken partijen
- De verordening onderwijsvoorzieningen 2017 gemeente Overbetuwe wordt gezien als vangnet.

2. Inleiding

De gemeenteraad Overbetuwe heeft besloten tot het opstellen van een Strategisch meerjarig huisvestingsplan onderwijs (SHP) voor het onderwijs en voorzieningen via de uitvoeringsagenda 2018-2020. Samen met de gemeente Lingewaard en de samenwerkende voorschoolse- en onderwijspartners is in 2017 een Transitieatlas onderwijs opgesteld, waarbij de gevolgen van de leerlingendaling zijn geformuleerd. Daarbij is een aantal scenario's uitgewerkt. Voor de gemeente Overbetuwe zijn de gevolgen van de leerlingendaling niet dramatisch. Directe sluiting van scholen is ook niet aan de orde.

Bovendien is de leerlingendaling binnen onze gemeente zeer lokaal t.w. Zetten, Valburg en Heteren. In Elst en Driel is zelfs sprake van een groei van het aantal leerlingen. Binnen het overlegplatform LEA (schoolbesturen en kindvoorzieningen) is aangegeven dat huisvesting faciliterend is en besluiten over onderwijshuisvesting direct gerelateerd moeten zijn aan de inhoudelijke doelstellingen van het onderwijs en voorzieningen en moeten passen in de brede visie op kindontwikkeling die de gemeente Overbetuwe heeft gekozen: “It takes a whole village to raise a child”.

“It takes a whole village to raise a child”, is een oud Afrikaans gezegde waarmee bedoeld wordt dat bij het opvoeden en leren van kinderen alle mensen in de directe omgeving van het kind betrokken zijn. Het is dus de hele gemeenschap uit je omgeving: vrienden, ouders van vrienden, docenten, opa’s, oma’s, familie, sportclubs, kinderopvang, die allemaal invloed hebben op de ontwikkeling van kinderen. Ouders dragen niet langer alleen de verantwoordelijkheid voor de opvoeding. De school heeft daarentegen ook niet meer het monopolie op leren. Leren doe je overal en is niet meer gebonden aan tijd en plaats.

De gemeente heeft in samenspraak met de schoolbesturen een SHP opgesteld in de lijn van het voorstel van de PO-raad, VO-raad en VNG. Het SHP bestrijkt een periode van 16 jaar en in ieder geval vindt om de 4 jaar een actualisatie plaats. Uiteraard is actualisatie ook afhankelijk van de lokale en/of de landelijke ontwikkelingen.

Om te komen tot een SHP is in november 2018 een kennisconferentie, waar ook de gemeenteraad was uitgenodigd, georganiseerd. Op 3 december 2019 heeft u de Bouwstenennotitie SHP (corsa 19eml11633) vastgesteld waarin met name de uitgangspunten c.q. beleidskaders worden verwoord. In 2019 is door een bedrijf een Quickscan voor de schoolgebouwen binnen onze gemeente uitgevoerd en zijn de leerlingenprognoses geactualiseerd. Hierdoor is de benodigde input aanwezig om uiteindelijk een SHP op te stellen. Op basis hiervan is een financiële doorberekening gemaakt m.b.t. de noodzakelijke investeringen verdeeld over 4 fases.

Zoals hierboven is aangegeven zijn wij bij het opstellen van het SHP uitgegaan van de door u vastgestelde uitgangspunten c.q. beleidskaders uit de Bouwstenennotitie SHP. Dit is namelijk bepalend en richtinggevend hoe wij in de toekomst beleidsmatig en financieel omgaan met de realisatie van de noodzakelijke onderwijs- en kindvoorzieningen. Dit heeft geresulteerd in het bijgevoegde SHP, die wij u ter besluitvorming willen voorleggen. Het LEA heeft met het voorliggende SHP in september 2020 ingestemd. Het SHP formuleert de visie en ambitie hoe wij in de toekomst met de onderwijshuisvesting omgaan. Voor de goede orde: het gaat hierbij om de uitgangspunten en het zijn zeker geen harde regels.

Uiteraard is het wel de intentie/het streven van partijen rekening te houden met de geformuleerde uitgangspunten bij de realisatie van de noodzakelijke voorzieningen. Het gaat in ieder geval om lokaal maatwerk per kern/wijk binnen onze gemeente, waarvoor mogelijke toekomstige scenario’s worden ontwikkeld. Veel hangt samen met de mogelijkheden en bereidheid tussen betrokken partijen om samen te werken, waarbij uiteraard de financiële mogelijkheden van zowel gemeente als overige partijen een belangrijke factor is.

3. Doel en beoogd effect

De gemeente heeft de wettelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting en is een de verordening onderwijsvoorzieningen 2017 gemeente Overbetuwe van kracht. Door de vaststelling van het SHP door uw gemeenteraad is bekend vanuit welke uitgangspunten de realisatie van de noodzakelijke onderwijsvoorzieningen in de toekomst plaatsvindt.

4. Argumenten

1.1 De gemeente heeft de wettelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting. Het is belangrijk dat een SHP wordt vastgesteld waarbij de uitgangspunten voor de toekomstige onderwijsvoorzieningen helder zijn geformuleerd, zodat betrokken partijen hiermee zoveel mogelijk rekening kunnen houden.

Voor de uitvoering van de wettelijke zorgplicht is de verordening onderwijsvoorzieningen 2017 gemeente Overbetuwe van kracht. Deze verordening geeft regels over de onderwijshuisvesting en welke voorzieningen schoolbesturen jaarlijks kunnen aanvragen bij de gemeente. De gemeente toets aan de opgenomen criteria of een aanvraag voor een voorziening al dan niet voor vergoeding in aanmerking komt.

Voor de toekomstige onderwijshuisvesting is belangrijk zekerheid te hebben over een langere periode voor zowel de gemeente als de overige partners en over de wijze waarop we in samenspraak invulling aan kunnen geven. Daarom is nu een meerjarig huisvestingsplan opgesteld, die een doorkijk geeft over de mogelijk te verwachten investeringsopgaven van de gemeente onderverdeeld in 4 fasen van 4 jaar.

Aspecten die hierbij een rol spelen zijn prioritering en fasering. Dit kan gelden op ruimtelijk en financieel gebied. Bovenal is erg belangrijk dat de diverse partijen elkaar op inhoudelijk gebied weten te vinden, waardoor een meerwaarde kan ontstaan m.b.t. de huisvesting van de diverse partners. Daarvoor is de uiteindelijke visie, zoals die is verwoord in de Bouwstenennotitie SHP, een belangrijk gegeven. De uiteindelijke invulling is en blijft lokaal maatwerk en is straks terug te vinden in het SHP.

1.2 In de vastgestelde Bouwstenennotitie SHP zijn de visie en ambitie verwoord hoe wij in samenspraak met het onderwijs en voorschoolse partners met de onderwijshuisvesting omgaan. Hierbij blijkt dat er sprake is van een groot draagvlak bij partijen. Het SHP geeft een vertaling naar de mogelijk toekomstige opgaven m.b.t. de onderwijsvoorzieningen.

Vanaf het begin van het proces zijn schoolbesturen, voorschoolse partners en de gemeente samen opgetrokken om een gezamenlijke visie en ambitie te formuleren. Daarbij zien partijen het belang om in gezamenlijkheid om te gaan met o.a. krimp en uitbreidingen. Een aanpak per kern/wijk levert voor de invulling draagvlak op bij de verschillende partijen. Dit vindt straks, zoals al eerder is aangegeven, zijn vertaling in het bijgevoegde SHP.

In het LEA van september 2020 is het SHP uitgebreid besproken en hieruit is gebleken dat er groot bestuurlijk draagvlak is vanuit de deelnemers.

5. Kanttekeningen en risico's

Dit SHP geeft richting aan de visie en ambitie hoe wij in samenspraak met de schoolbesturen en kindvoorzieningen in de toekomst met de onderwijshuisvesting omgaan en geeft daarbij een financiële vertaling in 4 fasen. Voor de goede orde: het gaat hierbij om de uitgangspunten en het zijn zeker (nog) geen harde regels. Het is daarom een dynamisch huisvestingsplan, waarbij o.a. de maatschappelijke ontwikkelingen en mogelijke wijzigingen van de wetgeving op het gebied van onderwijshuisvesting een belangrijke rol kunnen spelen. De bedoeling is dat door verschillende partijen hiermee rekening wordt gehouden.

6. Financiën

Via het proces van de Kadernota 2022-2025 wordt in ieder geval al een aantal investeringen opgevoerd.

Het gaat hierbij over de ophoging van de bestaande PNL-posten voor vervangende nieuwbouw basisschool De Meeuwenberg in Driel voor een bedrag van € 106.891 en de vervangende nieuwbouw basisschool SamSam in Oosterhout voor een bedrag van € 402.430. Beide ophogingen hebben te maken met de aanpassing van de normbedragen VNG naar een bijna energiezuinig gebouw (BENG) en bij de school SamSam ook vanwege een toename van het aantal te verwachten leerlingen op grond van de actuele leerlingenprognose.

De overige noodzakelijke investeringen vanuit het SHP worden vanaf de Kadernota 2022-2025 jaarlijks meegenomen in de toekomstige Kadernota's, waarbij vervolgens een integrale afweging plaatsvindt binnen de begrotingscyclus van de gemeente.

Bij de financiële paragraaf voor de toekomstige investeringen vanaf het jaar 2025 voor onderwijsvoorzieningen wordt rekening gehouden met lokaal maatwerk, de fasering, prioritering van de noodzakelijke investeringen alsmede de financiële haalbaarheid van toekomstige onderwijsvoorzieningen.

7. Vervolg

Planning

Vanaf definitieve besluitvorming in de gemeenteraad wordt uitvoering gegeven aan deze besluitvorming. Een en ander krijgt jaarlijks een plek in de toekomstige Kadernota's, waarbij het voordeel is dat we nu al een vrij goed overzicht hebben over de noodzakelijke investeringen in de toekomst.

Communicatie

De betrokken partijen worden op de hoogte gesteld van de besluitvorming in de gemeenteraad.

Participatie

De schoolbesturen en kindvoorzieningen blijven nauw betrokken bij de realisatie van de noodzakelijke voorzieningen in de toekomst.

Evaluatie

In principe vindt om de 4 jaar een update plaats van het SHP, waarbij uiteraard met betrokken partijen wordt teruggekeken of het SHP in de praktijk werkt. De uitkomst wordt meegenomen in een toekomstige update van het SHP.

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,
P.J.E. Breukers R.P. Hoytink-Roubos

8. Relevante stukken

1. Strategisch meerjarig huisvestingsplan onderwijs gemeente Overbetuwe (SHP), corsanr. 20bij12511
2. Eindverslag miniconferentie It takes a whole village, corsanr. 20bij12444
3. Eindrapport quickscan HEVO, corsanr. 19bij10815
4. Leerlingenprognose BO 2020, corsanr. 20bij12448
5. Leerlingenprognose VO 2020, corsanr. 20bij12449
6. Capaciteitsoverzicht onderwijsgebouwen, corsanr. 20bij12446
7. Gegevens per wijk/kern, corsanr. 20bij12445
8. Overzicht aanbod kindplaatsen kinderopvang en aanbod VVE, corsanr. 20bij12447
9. Specificatie verduurzaming scholen, corsanr. 20bij12450
10. Concept-raadsbesluit, corsanr. 20rb000118

Portefeuillehouder: R.W.M. Engels

De behandelend ambtenaar is G.A. Mudde. Technische vragen dienen uiterlijk de donderdagmorgen om 08.00 uur voor de betreffende politieke avond te worden gesteld via griffie@overbetuwe.nl.